

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adroddiad Blynyddol i'r Senedd ar raglen monitro enseffalopathïau sbyngffurf trosglwyddadwy (TSEau) ar gyfer 2021 a 2022

Fe'i cyflwynwyd i'r Senedd yn unol ag Erthygl 6.4 o Reoliad (EC) Rhif 999/2001 sy'n amlinellu'r rheoliadau ar gyfer atal, rheoli a dileu mathau penodol o eneffalopathïau sbyngffurf trosglwyddadwy.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.llyw.cymru/enseffalopathi-sbyngffurf-trosglwyddadwy-tse

Dylid anfon unrhyw ymholiadau mewn perthynas â'r cyhoeddiad hwn at animaldiseases@llyw.cymru

Cynnwys

Cyflwyniad	4
Enseffalopathi Sbyngffurf Buchol (BSE) mewn gwartheg	4
Clefyd y crafu mewn defaid a geifr	5
Nychdod cronig mewn ceirw	6
Atodiad 1: Profi Gwartheg am BSE – 2021	7
Atodiad 2: Profi Gwartheg am BSE – 2022	16
Atodiad 3: Clefyd y crafu – Canlyniadau profion a’r data cysylltiedig 2021	25
Atodiad 4: Scrapie – Clefyd y crafu – Canlyniadau profion a’r data cysylltiedig – 2022	32

Cyflwyniad

Mae Rheoliad (EC) Rhif 999/2001, fel y'i dargedwir wrth ymadael â'r Undeb Ewropeaidd (UE), yn gosod rheolau ar gyfer atal, rheoli a dileu eneffalopathïau sbyngffurf trosglwyddadwy (TSEau) mewn da byw. Mae'r rhain yn cynnwys eneffalopathi sbyngffurf buchol (BSE) ('clefyd y gwartheg gwallgof'), clefyd y crafu sy'n effeithio ar ddefaid a geifr, a nychdod cronig, sy'n effeithio ar geirw.

Mae Erthygl 6 o Reoliad 999/2001 a ddargedwir yn nodi'r gofyniad ar gyfer rhaglen fonitro flynyddol ar gyfer TSEau yn seiliedig ar wylidwriaeth weithredol a goddefol. Mae'r rhaglen wylidwriaeth yn monitro lefel BSE, yn benodol, dros amser ac felly'n gwirio effeithiolrwydd parhaus y rheolaethau BSE. Mae Erthygl 6 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod priodol, lle bo'n bosibl, gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Senedd berthnasol ar gyfer pob blwyddyn galendr ar y rhaglen fonitro hon.

Cyn ymadael â'r UE, roedd y Rheoliad yn ei gwneud yn ofynnol i'r adroddiad blynyddol gael ei gyflwyno i'r Comisiwn Ewropeaidd er mwyn cyfrannu at adroddiad cyfunol yr Undeb Ewropeaidd. Diwygiwyd y ddarpariaeth hon wrth ymadael â'r UE gan Reoliadau Eneffalopathïau Sbyngffurf Trosglwyddadwy a Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2019 (OS 2019/170); felly mae'r adroddiad yn ymdrin â data ar gyfer Prydain Fawr yn 2021 a 2022.

Mae'r wybodaeth sydd ei hangen wedi'i nodi yn Atodiad III, Pennod B, Rhan I (Gofynion Adrodd a Chofnodi; Gofynion ar awdurdodau priodol) o'r Rheoliad a ddargedwir (fel y'i diwygiwyd). Mae'r rhan fwyaf o'r data, o 2007 ymlaen, ar gael ar GOV.UK, ac wedi cael eu darparu drwy'r dudalen we hon ers 2015: www.gov.uk/government/publications/active-tse-surveillance-statistics.

Mae'r data hyn yn cael eu diweddarau bob mis.

Eneffalopathi Sbyngffurf Buchol (BSE) mewn gwartheg

O dan ein rhaglen wylidwriaeth gadarn, cynhelir tua 100,000 o brofion BSE bob blwyddyn. Mae anifeiliaid buchol yn cael eu profi am BSE os ydynt yn cael eu geni yn y DU neu mewn gwlad yn yr UE heblaw Rwmania neu Fwlgaria ac:

- mae'r anifail dros 48 mis oed ac wedi dangos **arwyddion o salwch** pan gafodd ei archwilio gan filfeddyg cyn ei farwolaeth; neu
- mae'r anifail dros 48 mis oed ac wedi cael ei anfon i'w **ladd mewn argyfwng** (er enghraifft, anifeiliaid sâl nad oeddent i'w gweld sâl, ond a oedd wedi torri coes neu wedi dioddef anaf arall); neu

- mae'r anifail dros 48 mis oed ac yn **stoc drig**, hynny yw, nid oedd ei farwolaeth o ganlyniad i gael ei ladd i'w fwyta gan bobl; neu
- mae'r anifail yn hŷn na 30 mis oed ac wedi cael ei ladd at ddefnydd preifat y ffermwr: '**lladd gartref**'.

Yn ogystal, mae ein rhaglen cadw gwylidwriaeth yn gofyn am y canlynol:

- Profion BSE ar anifeiliaid buchol a laddwyd i'w bwyta gan bobl mewn lladd-dy os cawsant eu geni yn Rwmania, Bwlgaria neu unrhyw wlad y tu allan i'r UE a'u bod yn hŷn na 30 mis oed ac yn iach ar adeg eu lladd.
- Profion BSE ar anifeiliaid buchol sy'n stoc drig, a gafodd eu hanfon i'w lladd mewn argyfwng, neu a oedd yn dangos arwyddion o salwch pan gawsant eu harchwilio gan filfeddyg cyn marwolaeth a anwyd yn Rwmania, Bwlgaria neu unrhyw wlad nad yw'n aelod o'r UE ac a oedd yn hŷn na 24 mis oed ar adeg y farwolaeth.

Mae'r data ar gyfer blynyddoedd calendr 2021 a 2022 yn atodiadau 1 a 2.

Mae'r data'n cynnwys nifer fach o anifeiliaid buchol a oedd o dan 48 mis oed, gan fod profion weithiau'n cael eu cynnal cyn y gellir gwirio oedran yr anifail. Mae yna hefyd nifer fach o anifeiliaid buchol o oedran anhysbys oherwydd iddynt gael eu geni cyn i basbortau gael eu cyflwyno neu oherwydd methiant gan geidwaid i'w cofnodi. Roedd yr anifeiliaid hyn i gyd yn '**stoc drig**' nad ydynt yn mynd i mewn i'r gadwyn fwyd.

Yn ystod y cyfnod dan sylw yn yr adroddiadau hyn, roedd **un** achos o BSE wedi'i gadarnhau yn 2021 yng Ngwlad yr Haf o **un fuwch** a brofwyd fel stoc drig dros 48 mis oed. Gosodwyd **dau** lo ieuengaf yr anifail hwn o dan gyfyngiadau swyddogol a chawsant eu difa, eu samplu a'u profi am BSE, fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth, ac roedd y canlyniadau ar gyfer y ddau y negyddol.

Nodwyd cyfanswm o **68** o anifeiliaid 'cohort'. Anifeiliaid cohort yw'r rhai a anwyd yn yr un fuches â'r anifail buchol yr effeithiwyd arno o fewn 12 mis cyn neu ar ôl dyddiad geni'r anifail hwnnw; ac anifeiliaid a fagwyd ar unrhyw adeg yn ystod blwyddyn gyntaf eu bywydau ar y cyd â'r anifail buchol yr effeithiwyd arno yn ystod blwyddyn gyntaf ei fywyd. Fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth, gosodwyd yr holl anifeiliaid cohort o dan gyfyngiadau swyddogol a chawsant eu difa, eu samplu a'u profi am BSE, ac roedd y canlyniadau ar gyfer pob un ohonynt yn negyddol.

Mae'r anifeiliaid hyn wedi'u cofnodi yn nata 2021 o dan '**difa BSE**'.

Clefyd y crafu mewn defaid a geifr

Rydym yn monitro lefel clefyd y crafu yn y ddiadell genedlaethol o ddefaid a geifr gyda rhaglen gwylidwriaeth weithredol yn unol â gofynion deddfwriaethol. Mae'r rhaglen hon yn monitro effeithiolrwydd parhaus ein rheolaethau ar gyfer clefyd y crafu. Mae'n cynnwys profion blynyddol ar gyfer TSE o 20,000 o ddefaid iach a defaid trig dros 18 mis oed, y mae o leiaf 5,000 ohonynt yn anifeiliaid iach a laddwyd i'w bwyta gan bobl, a 500 o eifr stoc drig.

Mae daliadau o dan fesurau rheoli a dileu clefyd y crafu hefyd yn cael eu monitro o dan Gynllun Gorfodol Diadellau Clefyd y Crafu (CSFS) sy'n berthnasol pan fydd achosion yn cael eu cadarnhau o glefyd y crafu clasurol neu annodweddiadol. Yn wahanol i glefyd y crafu clasurol sy'n effeithio ar anifeiliaid iau ac sy'n hynod heintus, mae clefyd y crafu annodweddiadol fel arfer yn effeithio ar anifeiliaid unigol dros bump oed a chredir ei fod yn ddigymell.

Mae gofynion profi llym o dan y CSFS. Mae'n rhaid i anifeiliaid dros 18 mis oed sy'n mynd i'w lladd gael eu hanfon i ladd-dai dnodedig, lle cânt eu samplu a'u profi am glefyd y crafu. Rhaid i anifeiliaid dros 18 mis oed sy'n marw neu'n cael eu lladd ar y fferm hefyd gael eu samplu a'u profi.

Mae'r data ar gyfer blynyddoedd calendr 2021 a 2022 yn atodiadau 3 a 4 sy'n nodi niferoedd y defaid a'r geifr a brofwyd o dan ein rhaglen wylidwriaeth genedlaethol a'r CSFS.

Mae'r data'n dangos nifer fach o achosion wedi'u cadarnhau o glefyd y crafu annodweddiadol ynghyd â'r wybodaeth ychwanegol sy'n ofynnol gan y ddeddfwriaeth ar gyfer pob achos unigol. Nid oedd unrhyw achosion o glefyd y crafu clasurol wedi'u cadarnhau.

Nychdod cronig (CWD) mewn ceirw

Mae Rheoliad a Ddargedwir (EC) Rhif 999/2001 hefyd yn berthnasol i CWD, ond nid yw'r ddeddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol inni fod â rhaglen wylidwriaeth weithredol. Fel BSE a chlefyd y crafu, mae'r clefyd yn hysbysadwy, sy'n golygu bod rhaid adrodd i'r awdurdod cymwys ar unrhyw achosion a amheuir. Bydd profion yn cael eu cynnal ar unrhyw achosion a amheuir. Mae'n ofynnol inni gynnwys gwybodaeth am nifer y samplau a brofwyd ac achosion a gadarnhawyd yn yr adroddiad blynyddol. Yn 2021 roedd un achos o iwrch yn dangos arwyddion clinigol a oedd yn cyd-fynd â TSE, a gafodd ei brofi er mwyn diystyru TSE. Roedd y prawf yn negyddol. Ni chafwyd unrhyw achosion o CWD wedi'u cadarnhau yn y DU hyd yn hyn.

Atodiad 1: Profi gwartheg am BSE – 2021

i. Lloegr

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	36-47	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	42	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	35	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	35	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	23	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	26	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	108-119	11	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	14	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	132-143	7	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	144-155	5	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	>=156	12	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	24-35	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	36-47	5	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	1165	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	930	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	692	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	468	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	296	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	219	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	142	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	88	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	56	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	106	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	<24	1	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	24-35	1	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	60-71	15	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	72-83	30	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	84-95	22	negyddol
Stoc drig	<24	1	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	24-35	238	negyddol
Stoc drig	36-47	735	negyddol
Stoc drig	48-59	12016	negyddol
Stoc drig	60-71	12677	negyddol
Stoc drig	72-83	10932	negyddol
Stoc drig	72-83	1	cadarnhaol
Stoc drig	84-95	8276	negyddol
Stoc drig	96-107	6309	negyddol
Stoc drig	108-119	4879	negyddol
Stoc drig	120-131	3336	negyddol
Stoc drig	132-143	2304	negyddol
Stoc drig	144-155	1762	negyddol
Stoc drig	>=156	4712	negyddol
Stoc drig	anhysbys	435	negyddol
Eu lladd gartref	48-59	2	negyddol
Eu lladd gartref	60-71	3	negyddol

ii. Cymru

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	5	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	3	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	4	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	132-143	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	144-155	2	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	78	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	68	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	36	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	35	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	19	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	12	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	10	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	5	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	2	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	8	negyddol
Eu difa oherwydd BSE	72-83	1	negyddol
Stoc drig	<24	1	negyddol
Stoc drig	24-35	61	negyddol
Stoc drig	36-47	154	negyddol
Stoc drig	48-59	2627	negyddol
Stoc drig	60-71	2831	negyddol
Stoc drig	72-83	2527	negyddol
Stoc drig	84-95	2006	negyddol
Stoc drig	96-107	1620	negyddol
Stoc drig	108-119	1312	negyddol
Stoc drig	120-131	848	negyddol
Stoc drig	132-143	648	negyddol
Stoc drig	144-155	464	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	>=156	1137	negyddol
Stoc drig	anhysbys	60	negyddol
Eu lladd gartref	60-71	2	negyddol

iii. Yr Alban

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	14	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	10	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	6	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	9	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	3	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	108-119	4	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	132-143	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	144-155	2	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	>=156	6	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	47	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	47	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	35	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	18	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	25	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	11	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	6	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	6	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	8	negyddol
Stoc drig	24-35	16	negyddol
Stoc drig	36-47	65	negyddol
Stoc drig	48-59	3177	negyddol
Stoc drig	60-71	3127	negyddol
Stoc drig	72-83	2775	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	84-95	2077	negyddol
Stoc drig	96-107	1690	negyddol
Stoc drig	108-119	1365	negyddol
Stoc drig	120-131	1198	negyddol
Stoc drig	132-143	882	negyddol
Stoc drig	144-155	740	negyddol
Stoc drig	>=156	1860	negyddol
Stoc drig	anhysbys	89	negyddol

iv. Lleoliad anhysbys

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	anhysbys	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	1	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	>=156	2	negyddol
Stoc drig	120-131	1	negyddol
Stoc drig	144-155	1	negyddol
Stoc drig	60-71	2	negyddol
Stoc drig	72-83	2	negyddol
Stoc drig	96-107	1	negyddol
Stoc drig	anhysbys	32	negyddol

Atodiad 2: Profi gwartheg am BSE – 2022

i. Lloegr

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	24-35	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	44	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	43	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	31	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	31	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	23	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	108-119	15	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	13	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	132-143	6	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	>=156	5	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	24-35	2	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	36-47	4	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	1369	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	1120	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	871	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	564	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	358	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	193	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	157	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	93	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	60	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	101	negyddol
Stoc drig	<24	3	negyddol
Stoc drig	24-35	282	negyddol
Stoc drig	36-47	858	negyddol
Stoc drig	48-59	11381	negyddol
Stoc drig	60-71	11565	negyddol
Stoc drig	72-83	10298	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	84-95	7998	negyddol
Stoc drig	96-107	5790	negyddol
Stoc drig	108-119	4059	negyddol
Stoc drig	120-131	3272	negyddol
Stoc drig	132-143	2352	negyddol
Stoc drig	144-155	1738	negyddol
Stoc drig	>=156	4670	negyddol
Stoc drig	anhysbys	361	negyddol
Eu lladd gartref	48-59	1	negyddol

ii. Cymru

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	5	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	4	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	3	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	108-119	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	3	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	>=156	4	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	36-47	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	74	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	56	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	44	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	33	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	11	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	11	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	12	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	2	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	5	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	5	negyddol
Stoc drig	<24	2	negyddol
Stoc drig	24-35	59	negyddol
Stoc drig	36-47	145	negyddol
Stoc drig	48-59	2545	negyddol
Stoc drig	60-71	2538	negyddol
Stoc drig	72-83	2376	negyddol
Stoc drig	84-95	1924	negyddol
Stoc drig	96-107	1396	negyddol
Stoc drig	108-119	1067	negyddol
Stoc drig	120-131	793	negyddol
Stoc drig	132-143	619	negyddol
Stoc drig	144-155	433	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	>=156	1071	negyddol
Stoc drig	anhysbys	59	negyddol
Eu lladd gartref	72-83	1	negyddol
Eu lladd gartref	96-107	1	negyddol

iii. Yr Alban

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	24-35	1	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	48-59	6	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	60-71	18	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	72-83	7	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	84-95	11	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	96-107	6	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	108-119	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	120-131	2	negyddol
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	144-155	1	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Arwyddion o salwch cyn eu lladd	>=156	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	36-47	3	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	68	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	60-71	68	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	43	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	84-95	39	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	96-107	16	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	108-119	12	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	11	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	132-143	5	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	144-155	2	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	>=156	11	negyddol
Stoc drig	24-35	21	negyddol
Stoc drig	36-47	41	negyddol
Stoc drig	48-59	3035	negyddol
Stoc drig	60-71	3017	negyddol

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Stoc drig	72-83	2615	negyddol
Stoc drig	84-95	2089	negyddol
Stoc drig	96-107	1578	negyddol
Stoc drig	108-119	1198	negyddol
Stoc drig	120-131	1074	negyddol
Stoc drig	132-143	873	negyddol
Stoc drig	144-155	667	negyddol
Stoc drig	>=156	1748	negyddol
Stoc drig	anhysbys	132	negyddol

iv. Lleoliad anhysbys

Arolwg BSE	Dosbarth oedran mewn misoedd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Canlyniad y prawf
Eu lladd mewn argyfwng	48-59	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	72-83	1	negyddol
Eu lladd mewn argyfwng	120-131	1	negyddol
Stoc drig	>=156	1	negyddol
Stoc drig	108-119	1	negyddol
Stoc drig	120-131	1	negyddol
Stoc drig	36-47	1	negyddol
Stoc drig	60-71	3	negyddol
Stoc drig	84-95	1	negyddol
Stoc drig	96-107	1	negyddol
Stoc drig	anhysbys	44	negyddol

Atodiad 3: Scrapie – Clefyd y crafu – Canlyniadau prawf a’r data cysylltiedig 2021

Blwyddyn	Arolwg clefyd y crafu	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd a gafodd canlyniad annodweddiadol	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd na chafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd na chafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt
2021	Arolwg o ladd-dai defaid	5509	4	5505	0
2021	Arolwg o stoc ddefaid drig	13651	6	13645	0
2021	Arolwg o stoc eifr drig	499	0	499	0
2021	Cyfanswm y defaid a brofwyd	19160	10	19150	0
2021	Cyfanswm y geifr a brofwyd	499	0	499	0

Blwyddyn	Arolwg clefyd y crafu	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd a gafodd canlyniad annodweddiadol	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd na chafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd y cafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt
2021	CSFS – Arolwg Stoc Ddefaid Drig	458	1	457	0
2021	CSFS – Arolwg Cychwynnol o Ddidoli a Difa Defaid	0	0	0	0
2021	CSFS – Arolwg Blynyddol o Ddidoli a Difa Defaid	0	0	0	0
2021	CSFS – Arolwg o Ddefaid sy'n Marw wrth Gael eu Cludo	0	0	0	0
2021	CSFS – Arolwg o Stoc Eifr Drig	302	0	302	0
2021	CSFS – Arolwg Cychwynnol o Ddidoli a Difa Geifr	0	0	0	0
2021	CSFS – Arolwg Blynyddol o Ddidoli a Difa Geifr	237	0	237	0
2021	CSFS – Arolwg o Eifr sy'n Marw wrth Gael eu Cludo	0	0	0	0
2021	Cyfanswm y defaid a brofwyd	458	1	457	0
2021	Cyfanswm y geifr a brofwyd	539	0	539	0

Atodiad 3 (a): Scrapie – Clefyd y crafu – canlyniadau cadarnhaol: dyddiad geni, lleoliad, brîd, genoteip – 2021

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynnyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
21/00001	18/01/2021	Benyw	Defaid				Gwlad yr Haf	Biorad – cadarnhaol 20/01/2021 ll Genoteip ALRQ/AFRQ 29/01/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 01/02/2021 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 02/02/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol
21/00002	26/01/2021	Benyw	Defaid	UNK	26/01/2014	7	Gorllewin Sussex	Biorad – cadarnhaol 26/01/2021 ll Genoteip ALHQ/ALRR 03/02/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 01/02/2021 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 03/02/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol
21/00003	11/02/2021	Benyw	Defaid	UNK	11/02/2007	14	Swydd Lincoln	Biorad – cadarnhaol 15/02/2021 ll Genoteip ALHQ/ALHQ 26/02/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 02/03/2021 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 02/03/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynnyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
21/00004	14/04/2021	Benyw	Defaid				Gorllewin Sussex	Biorad – cadarnhaol 14/04/2021 ll Genoteip ALRR/ALHQ 29/04/2021 ll IHC Serebelwm – cadarnhaol 28/06/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 26/04/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol
21/00005	23/04/2021	Benyw	Defaid	UNK			Dyfnaint	Biorad – cadarnhaol 22/04/2021 ll Genoteip ALHQ/AFRQ 06/05/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 05/05/2021 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 11/05/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol
21/00007	04/08/2021	Benyw	Defaid	HERD	04/08/2007	14	Gogledd Swydd Efrog	Biorad – cadarnhaol 04/08/2021 ll Genoteip anaddas 19/08/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 16/08/2021 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – anaddas 19/08/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Bríd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
21/00009	15/11/2021	Benyw	Defaid	BALW	15/11/2015	6	Gororau'r Alban	Biorad – cadarnhaol 16/11/2021 II Genoteip ALHQ/ALHQ 02/12/2021 II IHC Serebelwm – annodweddiadol 01/12/2021 II IHC Obecs – annodweddiadol 01/12/2021 II Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 24/11/2021	Clefyd y crafu annodweddiadol
21/00010	15/11/2021	Benyw	Defaid				Cumbria	Biorad – cadarnhaol 16/11/2021 II Genoteip ALRR/ALHQ 02/12/2021 II IHC Serebelwm – annodweddiadol 01/12/2021 II IHC Obecs – annodweddiadol 01/12/2021 Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 24/11/2021	Clefyd y crafu annodweddiadol
21/00011	03/12/2021	Benyw	Defaid	WEMO	03/12/2014	7	Ceredigion	Biorad – cadarnhaol 02/12/2021 II Genoteop ALRR/AFRQ 22/12/2021 II Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – 17/12/2021 II Adnabod Defaid â Microloeren – CYDWEDDU 20/12/2021	Clefyd y crafu annodweddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
21/00012	07/12/2021	Benyw	Defaid	WEMO	07/12/2016	5	Powys	Biorad – 07/12/2021 ll Genoteip ALRR/ALHQ 22/12/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 17/12/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol
21/00013	17/12/2021	Benyw	Defaid				Gororau'r Alban	Biorad – cadarnhaol 17/12/2021 ll Genoteip AFRQ/AFRQ 31/12/2021 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 24/12/2021 ll Adnabod Defaid â Microloeren – CYDWEDDU 24/12/2021	Clefyd y crafu annod-weddiadol

Atodiad 3 (b): Clefyd y crafu – achosion a amheuir: diadellau – 2021

Nifer yr achosion a amheuir a roddwyd o dan cyfyngiadau symud swyddogol			Nifer y diadellau lle mae achosion o glefyd a amheuir mewn defaid a geifr wedi cael eu cofnodi a'u harchwilio			Nifer y diadellau defaid a geifr a brofwyd				
Defaid	Geifr	Defaid	Geifr	CYMYSG	Defaid SHC*	Defaid FS**	Defaid EM***	Geifr SHC	Geifr FS	Geifr EM
2	0	2	0	0	>3	>5100	44	0	>245	1

* Lladdwyd i bobl eu bwyta

** Stoc drig

*** Eu lladd mewn argyfwng

Pwysig: Mae '>' yn nodi nifer isaf lle mae niferoedd sylweddol wedi'u cyflwyno heb leoliad wedi'i gofnodi.

Atodiad 4: Clefyd y crafu – Canlyniadau profion a'r data cysylltiedig 2022

Blwyddyn	Arolwg clefyd y crafu	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd a gafodd canlyniad annodweddiadol	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd na chafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd y cafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt
2022	Arolwg o ladd-dai defaid	7603	2	7601	0
2022	Arolwg o stoc ddefaid drig	12005	8	11997	0
2022	Arolwg o stoc eifr drig	504	0	504	0
2022	Cyfanswm y defaid a brofwyd	19608	10	19598	0
2022	Cyfanswm y geifr a brofwyd	504	0	504	0

Blwyddyn	Arolwg clefyd y crafu	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd a gafodd canlyniad annodweddiadol	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd na chafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt	Nifer yr anifeiliaid a brofwyd y cafodd clefyd y crafu ei gadarnhau ynddynt
2022	CSFS – Arolwg Stoc Ddefaid Drig	284	0	284	0
2022	CSFS – Arolwg Cychwynnol o Ddidoli a Difa Defaid	0	0	0	0
2022	CSFS – Arolwg Blynyddol o Ddidoli a Difa Defaid	0	0	0	0
2022	CSFS – Arolwg o Ddefaid sy'n Marw wrth Gael eu Cludo	0	0	0	0
2022	CSFS – Arolwg o Stoc Eifr Drig	277	0	277	0
2022	CSFS – Arolwg Cychwynnol o Ddidoli a Difa Geifr	0	0	0	0
2022	CSFS – Arolwg Blynyddol o Ddidoli a Difa Geifr	158	0	158	0
2022	CSFS – Arolwg o Eifr sy'n Marw wrth Gael eu Cludo	0	0	0	0
2022	Nifer y defaid a brofwyd	284	0	284	0
2022	Nifer y geifr a brofwyd	435	0	435	0

Atodiad 4 (a): Scrapie – Clefyd y crafu – canlyniadau cadarnhaol: dyddiad geni, lleoliad, brîd, genoteip – 2022

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
22/00001	31/01/2022	Benyw	Defaid	MULE X UNK	31/01/2014	8	Sir Gaerhirfryn	Biorad – cadarnhaol 31/01/2022 ll Genoteip ALRR/ALHQ 15/02/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 08/02/2022 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 17/02/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol
22/00002	01/02/2022	Benyw	Defaid	UNK	01/02/2016	6	Sir Ddinbych	Biorad – cadarnhaol 01/02/2022 ll Genoteip ALHQ/AFRQ 15/02/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 08/02/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol
22/00004	14/03/2022	Benyw	Defaid	UNK	01/01/2015		Sir y Fflint		Clefyd y crafu annod-weddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
22/00005	30/03/2022	Benyw	Defaid	HERD	30/03/2014	7	Dumfriesshire	Genoteip ALRR/ALHQ 11/09/2022 II IHC Obecs – annodweddiadol 05/04/2022	Clefyd y crafu annodweddiadol
22/00006	13/04/2022	Benyw	Defaid	SWAL	13/04/2014	8	Sir Gaerhirfryn	Biorad – cadarnhaol 22/04/2022 II Genoteip ALRR/ALHQ 24/11/2022 II Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 05/05/2022 II Adnabod Defaid â Micro-loeren – anaddas 13/05/2022	Clefyd y crafu annodweddiadol
22/00007	19/04/2022	Benyw	Defaid	LLEY	19/04/2013	9	Gorllewin Sussex	Biorad – cadarnhaol 26/04/2022 II Genoteip ALRR/ALHQ 11/05/2022 II Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 05/05/2022 II Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 12/05/2022 II	Clefyd y crafu annodweddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Břid	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
22/00008	06/05/2022	Benyw	Defaid				Dorset	Biorad – cadarnhaol 06/05/2022 ll Genoteip ALRR/ALHQ 13/05/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 16/05/2022 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 13/05/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol
22/00009	11/05/2022	Benyw	Defaid				Gorllewin Sussex	Biorad – cadarnhaol 18/05/2022 ll Genoteip AFRQ/AFRQ 30/05/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 26/05/2022 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 08/06/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol
22/00010	07/06/2022	Benyw	Defaid				Surrey	Biorad – cadarnhaol 07/06/2022 ll Genoteip ALRR/ALRR 23/06/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu 15/06/2022 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 21/06/2022 ll	Clefyd y crafu annod-weddiadol

Cyfeirnod	Dyddiad adrodd	Rhyw	Rhywogaeth	Brîd	Dyddiad geni	Oedran mewn blynyddoedd	Lleoliad	Crynodeb o ganlyniadau	Canlyniad terfynol
22/00011	23/08/2022	Benyw	Defaid				Gororau'r Alban	Biorad – cadarnhaol 23/08/2022 ll Genoteip ALRR/AFRQ 07/09/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – 05/09/2022 ll Adnabod Defaid â Micro-loeren – CYDWEDDU 08/09/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol
22/00012	06/10/2022	Benyw	Defaid	SWAL			Gogledd Swydd Efrog	Biorad – 06/10/2022 ll Genoteip ALRR/ALHQ 24/10/2022 ll Blotio Gorllewinol wedi'i Addasu – cadarnhaol 12/10/2022	Clefyd y crafu annod-weddiadol

Atodiad 4 (b): Clefyd y crafu – achosion a amheuir: diadellau – 2022

Nifer yr achosion a amheuir a roddwyd o dan gyfyngiadau symud swyddogol			Nifer y diadellau lle mae achosion posibl o glefyd mewn defaid a geifr wedi cael eu hadrodd a'u harchwilio			Nifer y diadellau defaid a geifr a brofwyd				
Defaid	Geifr	Defaid	Geifr	MIXED	Defaid SHC*	Defaid FS**	Defaid EM***	Geifr SHC	Geifr FS	Geifr EM
3	0	3	0	0	>3	>4691	>66	0	>245	0

* Lladdwyd i bobl eu bwyta

** Stoc drig

*** Eu lladd mewn argyfwng

Pwysig: ‘>’ mae ‘>’ yn nodi nifer isaf lle mae niferoedd sylweddol wedi’u cyflwyno heb leoliad wedi’i gofnodi.